

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Тарих, археология және этнология факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

**«Тарихи мәдени ескерткіштерді қорғау» пәні бойынша қорытынды емтихан
жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары**

«5В041900 Музей ісі және ескерткіштерді қорғау»
мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы

Алматы 2020 жыл

Құрастырушы:

Оспанов Е.Б., Археология, этнология және
музеология кафедрасының аға оқытушысы
(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі және
атағы)

«Тарихи мәдени ескерткіштерді қорғау» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу
бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды
« ____ » _____ 2020 ж., хаттама № _____

Кіріспе

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі.

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Ескерткіштанудың ғылым ретінде қалыптасуы
2. Ескерткіштанудың даму тарихы
3. Ескерткіштерді анықтау және жіктеу
4. Ескерткіштердің белгілері, қасиеттері, функциялары
5. Ескерткіштерді қорғау, насихаттау, пайдалану
6. Ескерткіштерді қорғау саласындағы заңнаманы дамыту
7. Кеңестік кезеңдегі Қазақстан ескерткіштерін сақтау
8. Ескерткіштерді қорғау саласындағы қазіргі заңнама
9. Ескерткіштерді қорғаудың әлемдік тәжірибесі
10. Ескерткіштермен жұмыс істеу әдістемесі

Емтихан тапсыру кезінде студенттер қабілетті болуы тиіс:

Республикалық және әлемдік ауқымда мәдениет және тарих ескерткіштерін қорғаудың маңызы мен рөлін талдау;

- Тарихи-мәдени мұра объектілерін қорғау және пайдалану ісінде негізгі нормативтік-құқықтық құжаттарды сипаттау үшін талдамалық деректерді қолдану
- Тарихи-мәдени мұраны қорғау мен пайдаланудың негізгі әдістерін салыстыру үшін талдауды қолдану
- Ғылыми зерттеу жүргізу, талдау анықтамаларын жасау, музейлік экспонаттау және білім беру процесі барысында тарихи-мәдени мұра объектілерінің құндылығын анықтау
- Ескерткіштерді қорғау жөніндегі іс-шаралар бағдарламасын өткізудің стратегиясы мен тактикасын әзірлеу

«Тарихи мәдени ескерткіштерді қорғау» пәнінен бағдармалық сұрақтары

1. Ескерткіштану пәні және міндеттеріне тоқталыңыз
2. "Тарихи-мәдени" мұра түсінігі.
3. Тарихи-мәдени орта және оның құрамдас бөліктері.
4. "Тарих және мәдениет ескерткіші" ұғымының анықтамасы.
5. Тарих және мәдениет ескерткіші ұғымының тарихи эволюциясы.
6. Тарих және мәдениет ескерткіштерін жүйелі жіктеу.
7. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің белгілері, қасиеттері мен функциялары.
8. Тарихи-мәдени мұраны зерттеу жөніндегі алғашқы ұйымдастыру шаралары.
9. Тарихи-мәдени мұраны сақтау бойынша қоғамдық құрметтің пайда болуы
10. 18 ғасырдың аяғы-19 ғасырдың басында.
11. 19 ғасырдың бірінші жартысында елдің тарихи-мәдени мұрасы туралы ғылымның қалыптасуы.
12. 19 ғ-дың ортасы мен екінші жартысындағы тарихи-мәдени мұраны қорғауды тарих ғылымы мен қоғамдық өмірдің дербес саласына айналдыру.
13. 19 ғасырдың екінші жартысындағы ескерткіштерді қорғаудағы мемлекеттің рөлі.
14. 19 ғасырдың екінші жартысында тарихи-мәдени мұраны қорғау туралы заңнаманы дамыту.
15. 20 ғасырдың басындағы тарихи және мәдени мұраның тағдыры.
16. Кеңес мемлекетінің тарихи-мәдени мұраны сақтау жөніндегі алғашқы іс-шаралары
17. мұра.
18. Ескерткіштерді қорғауға басшылық етудің мемлекеттік жүйесін құру 18-22 жж. 20 ғ.
19. Командалық-әкімшілік жүйені қалыптастыру кезеңіндегі тарихи және мәдени құндылықтар.

20. ҰОС жылдарында тарихи және мәдени мұраны сақтау.
21. Соғыстан кейінгі жылдардағы ескерткіш қорғау жұмыстары.
22. "Тоқырау жылдары" және қайта құру жылдарында ескерткіштерді қорғау ісін жандандыру әрекеті.
23. Ескерткіштерді қорғау және пайдалану туралы қазіргі заманғы заңнама
24. тарих және мәдениет.
25. Тарих және мәдениет ескерткіштерін анықтау және есепке алу.
26. Күзет. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғау түрлері, мақсаттары, санаттары.
27. Ескерткіштерді насихаттау. Насихаттаудың мақсаттары мен формалары.
28. Пайдалану. Ескерткіштерді пайдалану туралы заңнама.
29. Тарих және мәдениет ескерткіштерін музейлендіру.
30. ҚР ескерткіштерді қорғаудың заманауи негізгі мәселелері.
31. Ескерткіштерді қорғаудың халықаралық жүйесі.
32. ҚР археология ескерткіштерін сақтау мәселелері.
33. ҚР-дағы табиғат ескерткіштерін қорғау мәселелері
34. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғаудағы АҚШ мемлекетінің заңдылықтар ерекшелігіне тоқталыңыз
35. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғаудағы Австралия мемлекетінің заңдылықтар ерекшелігіне тоқталыңыз
36. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғаудағы Польша мемлекетінің заңдылықтар ерекшелігіне тоқталыңыз
37. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғаудағы Англия мемлекетінің заңдылықтар ерекшелігіне тоқталыңыз
38. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғаудағы Жапония мемлекетінің заңдылықтар ерекшелігіне тоқталыңыз
39. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғаудағы Бельгия мемлекетінің заңдылықтар ерекшелігіне тоқталыңыз
40. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғаудағы Франция мемлекетінің заңдылықтар ерекшелігіне тоқталыңыз
41. Дүниежүзілік мұралар тізімін құру тарихына тоқталыңыз
42. ЮНЕСКО шеңберіндегі ICOMOS
43. Дүниежүзілік мәдени және табиғи мұраны қорғау туралы конвенция, 1972 ж
44. Су астындағы мәдени мұраны қорғау туралы конвенция, 2001 ж
45. Археологиялық ескерткіштерді сақтау әдістері (музификация, консервация, археологиялық парк)
46. Археологиялық ескерткіштерді қорғауды ұйымдастыру
47. Сәулет ескерткіштерінің ерекшеліктері. Жіктеу
48. Сәулет ескерткіштерін сақтау әдістері
49. табиғи мұра ескерткіштерін сақтау ерекшеліктерін сипаттаңыз
50. Ескерткіштерді қорғау және сақтау жөніндегі мемлекеттік шаралар (сіз таңдаған ел)
51. Археология әуесқойларының Түркістан үйірмесі
52. РГО Орынбор бөлімшесі
53. РГО Семей бөлімшесі
54. Революцияға дейінгі кезеңде Қазақстан ескерткіштерін зерттеу және сақтау туралы түсінік қалыптастыру
55. Ескерткіштерді қорғау саласындағы заңнамалар. 1978 Заңы
56. Қазақ КСР Ғылым академиясының Тарих, археология және этнография институтының жұмысы
57. ҚР мұражай-қорықтарының біріне тоқталыңыз
58. ЮНЕСКО-ның шығармашылық қалаларын атаныз және қысқаша сипатама берініз
59. Мұраларды пайдаланудағы мұражай-қорықтар
60. ЮНЕСКО-ның материалдық емес мұрасы
61. Кеңестік кезеңдегі Қазақстан ескерткіштерін сақтау жұмыстарына тоқталыңыз
62. Ескерткіштерді қорғаудағы мемлекеттің рөлі
63. Әлемдегі ескерткіштерді қорғау тарихы
64. Әлемдік мұралардың тізімі. Австралия және Океания ескерткіштерінің біріне

тоқталыңыз

65. Әлемдік мұралардың тізімі. Африка ескерткіштерінің біріне тоқталыңыз
66. Әлемдік мұралардың тізімі. Америка ескерткіштерінің біріне тоқталыңыз
67. Әлемдік мұралардың тізімі. Азия. Таяу Шығыс ескерткіштерінің біріне тоқталыңыз
68. Әлемдік мұралардың тізімі. Еуропа ескерткіштерінің біріне тоқталыңыз

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. Международные нормативные акты ЮНЕСКО.- М., 1993
2. Вопросы охраны и использования памятников истории и культуры.- М., 1990
3. Грачев, А.. Встреча цивилизаций: конфликт или диалог? 13-15 июля 1995 г..- Париж, 1996
4. Пэ, К.С.. Культурное и природное наследия. Настоящее и будущее.- Хань-Янь, 2006
5. Мемлекеттік "Мәдени мұра" бағдарламасы бойынша 2006 жылғы археологиялық зерттеулер жайлы есеп = Отчет об археологических исследованиях по государственной программе "Культурное наследие" в 2006 году / ҚР білім және ғылым м-гі, Мәдениет және ақпарат м-гі, Ә. Х. Марғұлан атын. археология ин-ты; [ред. алқасы К. М. Байпақов және т. б.].- Алматы: [б. ж.], 2007
6. art-con.ru
7. museology.rsuh.ru/library/

